

Mesures per a disminuir continguts elevats de fòsfor disponible en sòls agrícoles

des. 28, 2020 |

El **fòsfor** (P) és un dels nutrients més importants per assegurar la producció d'aliment, sent essencial en els cultius per a arribar a una producció òptima, i també bàsic per al seu ús en els pinsos per al bestiar. L'ús inadequat o excessiu dels fertilitzants fosfòrics unit amb les baixes necessitats d'aquest nutrient per part dels cultius, pot produir efectes indesitjables en el medi ambient, especialment importants en la qualitat de l'aigua, com seria l'**eutrofització**.

L'**eutrofització** és l'enriquiment en nutrients de les aigües. Aquest excés provoca el creixement en abundància de plantes, algues i altres organismes fotosintètics que quan moren i es descomponen provoquen un color

verdós de les aigües, males olors i la dràstica disminució de qualitat d'aquestes.

Un cop es desencadena aquest procés, les aigües perden l'oxigen dissolt i deixen de ser aptes per a la major part d'essers vius, arribant a provocar la seva mort.

A més a més, el fòsfor és un **recurs limitat**, no renovable i que cal gestionar de manera eficient, tant per l'impacte econòmic com per la seva disponibilitat. A nivell europeu hi ha una [preocupació creixent](#) que ha motivat la creació de la [Plataforma Europea del Fòsfor](#) amb l'objectiu, entre d'altres, d'aconseguir un ús més sostenible d'aquest element.

L'INCREMENT DEL FÒSFOR AL SÒL

Bàsicament, els nivells elevats de fòsfor en un sòl agrícola es poden donar per diversos motius:

- L'aplicació continuada de fertilitzants fosfòrics a dosis superiors a les necessitats dels cultius. Quan aquests tipus de fertilitzants minerals es dosifiquen en funció de les necessitats de nitrogen del cultiu (criteri nitrogen), es tendirà a acumular fòsfor al sòl.
- L'ús continuat de dejeccions ramaderes. La relació NPK de les dejeccions ramaderes no està equilibrada amb les necessitats dels cultius. Així doncs, la seva dosificació en funció de les necessitats de nitrogen del cultiu (criteri nitrogen) pot provocar que s'acabi aportant més fòsfor del que necessita el cultiu i, en conseqüència, aquest s'acumuli al sòl.
- L'aportació continuada de fangs de depuradora o altres materials orgànics, amb una composició irregular de NPK. Seria un cas similar a l'anterior.

La poca mobilitat d'aquest element en el sòl, juntament amb les baixes necessitats dels cultius, fan que, a mig termini, sigui molt fàcil incrementar-ne els nivells al sòl si no es realitza una fertilització ajustada a les necessitats d'aquest nutrient.

Un cop detectats continguts elevats de fòsfor al sòl, reduir aquests valors no és una tasca fàcil. De fet, la seva principal sortida del sòl és mitjançant l'absorció del cultiu i, com ja s'ha dit anteriorment, en general els cultius en necessiten molt poca quantitat.

COM ES POT DISMINUIR EL FÒSFOR EN UN SÒL AGRÍCOLA?

Tot i això, és possible no augmentar la concentració de fòsfor disponible al sòl o fins i tot

disminuir-la si es segueixen les següents directrius.

1. **No aplicar fòsfor** al sòl durant un mínim de 4-5 campanyes.
2. **Espaiar en el temps les aplicacions.**
3. En el cas d'arboris, **alternar els carrers fertilitzats.**
4. Buscar un **cultiu més exigent** en fòsfor **o el més productiu**
5. **Fer doble cultiu.**
6. En arboris, sembrar una **coberta vegetal**, però no deixar les restes vegetals a la parcel·la.
7. **Extraure de la parcel·la tot tipus de resta del cultiu.**
8. Si es vol aplicar dejeccions a la parcel·la, dosificar-les en funció de les extraccions de fòsfor del cultiu (**criteri fòsfor**).
9. Tractar la dejecció ramadera amb un **separador sòlid-líquid**, exportar la fracció sòlida fora de l'explotació i fertilitzar amb la fracció líquida.

Trobareu informació més detallada a la [*Fitxa Tècnica nº42 Mesures per a disminuir continguts elevats de fòsfor disponible en sòl*](#) publicada al web de l'Oficina de Fertilització i Tractament de les dejeccions ramaders.

AUTORS

GEMMA MURILLO

Oficina de fertilització i tractament de les
dejeccions ramaderes